

Nú fáast asbestfriar bremsulutir til allar bilar.

Ti er óneyðugt, at bílsmiðir anda í seg asbesttrevjar, tá teir til dómis skifta dekk.

Ringt fyri heilsuna at skifta dekk

Óneyðugt at brúka bremsur við asbesti, sigur Arbeidseftirlitið.

Bilverkstøðini kring landið hava seinastu tíðina havt úr at gera við at skifta dekk, tí 1. mai skuldu øll pikadekk vera tikin av.

At skifta dekk er ikki tað besta fyri heilsuna, tí tá anda bílsmiðir ofta nógva asbestdust í seg. Asbestið stavar frá bremsunum og setir seg á felgurarnar, tá bremsurnar slitast. Og at skifta bremsulutir er ikki minni heilsuskaðiligt.

Asbestarbeiði er bæði at taka av, reinsa og seta nýggjar bremsulutir á. Eitt tað ringasta er at reinsa hjól. Summir blása dustið av hjólinum við trýstluft, men hesum arbeiðshátti setti Arbeidseftirlitið forboð fyri fyri nokrum árum síðan.

Í staðin skal dustið vaskast av. Tað kann gerast við at spula, men betri er at bloyta í kari, tí tá slepst undan at dustið fer við vætuni út í rúmið. Í øllum førum eigur at verða luftað væl út. Eisini skal takast væl upp, og asbestarbeiðið krevur góða útsugving. Fólk, sum arbeiða við asbesti meira enn tveir timar um dagin, skulu vera í serligum arbeiðsbúna.

Tað átti ikki at verið neyðugt við nokrum asbestbilverkstøðunum, tí asbest er ikki loyvt í Føroyum. Men tað eru nøkur undantøk, og eitt av teimum er bremsur. Orsøkin til undantakið er, at ávisir bremsulutir fingust ikki til øll sleg av bilum

uttan við asbesti. Men so er ikki longur. Nú fáast asbestfriar bremsulutir til allar bilar. Tær asbestfriar bremsurnar eru eitt sindur dýrari enn hinar, men tær halda longur og eru betri, siga faktólk.

Asbest er ógvuliga heilsuskaðiligt at arbeiða við. Eitt nú kunnu fólk fáa lungnasjúkuna asbestosu og krabbamein av arbeiðinum.

Aðrastaðni verður meira og meira farið frá at nýta asbestbremsur. Í onkrum donskum býum hava allir býarbussarnir bremsur uttan asbest.

Reglurnar eru annar, at heilsuskaðiligt evni einans mugu nýtast, um onnur evni ikki geva líka góð úrslit.

Brúkarafelagið:

Dálkaðu matvørurnar kunnu enda hjá okkum

— Ongi fyribyrgjandi og verjandi tiltøk fyrireikað í Føroyum.

Stórur vandi er fyri, at radioaktivt dálkaðar matvørur verða beindar til Føroya, nú onnur lond hava sett í verk innflutningsbann.

Hetta heldur Brúkarafelagið, sum hevur sent Landsstýrinum og Heilsumfrøðisligu Starvsstovuni hesa áheitan:

«Eftir vanlukkuna í Tjernobyl bera fjølmiðlarnir dagliga tíðindi um tey tiltøk, sum verða sett í verk móti sølu av radioaktivt dálkaðum matvørum, bæði í Skandinavíu og á europeiska meginlandinum.

Í Føroyum eru enn ongi tiltøk sett í verk, sum mill-

um annað banna innflutningi av matvørum frá radioaktivt dálkaðum økjum, haðani vit vanligi fáa bæði frukt og grønmeti.

Tá ið lond seta hörð tiltøk í verk í sambandi við sølu av matvørum, er stórur vandi fyri, at hesar vørur í staðin koma til tey lond, har eingi tiltøk eru, og eitt av hesum londum er í lotuni Føroyar.

Vit mugu krevja at fáa nágreiniligar upplýsingar um, hvørji tiltøk verða sett í verk, og at tey verða sett í verk alt fyri eitt».

Onki bann fyrireikað

Sosialinum kunnugt eru

ongi tiltøk á veg, hvørki innflutningsbann ella nakað annað í sambandi við vanlukkuna á Tjernobyl-verkinum.

Annars er onnur adressan hjá Brúkarafelagnum skeiv. Heilsumfrøðiliga Starvsstovan hevur onki

at gera við hesi mál, so leingi matvørlóggávan ikki er lýst.

Ábyrgdin er hjá heilsumnevndini, sum eru undir yvireftirliti landslæknans og Landsstýrisins.

hd

Stórur vøxtur

Tað hevur regnað nógva seinastu dagarnar. Og ikki óvæntað eru avleiðingarnar frá kjarnorkuvanlukkuni í Kiev komnar til Føroya við avfallinum.

Grasroyndiur, sum Heilsumfrøðiliga Starvsstovan tók mikudagin 7. mai, sýna stóran vøxtur í radioaktivitetinum.

Men ongin vandi er to á ferð. Í Ríse siga teir, at heildar ávirkanin nú er umleið 10-20% av tí, vit fingi í trýssunum.

Tá elvdu fleiri kjarnorkuroyndarsprongingar til radioaktiva dálking. Grasroyndirnar frá mikudegnum visa, at dálkingin nú er nærur tann sama og á Sælandi.

Til dómis vóru 212 Bq av jodi 131 í hvørjum fermetri av grasi tann 7. mai, men so at siga onki 30. apríl. Á Sælandi vóru 251 Bq mikudagin.

Eisini Ce 137 er vaksið nógva. 7. mai vóru 111 Bq í hvørjum fermetri av grasi í Føroyum og 131 á Sælandi.

hd

Frá 1. juni 1986 verður innlánsrentan hjá teimum «gomlu» peningastovnunum hendan.

24 mánaða uppsøgn	8 ³ / ₄ %	(hon er nú 10 ³ / ₄ %)
12 mánaða uppsøgn	8 ¹ / ₂ %	(hon er nú 10 ¹ / ₂ %)
3 mánaða uppsøgn	5 %	(hon er nú 6 %)
Uttan uppsøgn	3 ¹ / ₂ %	(hon er nú 4 %)
Kekk-konto	1 ¹ / ₂ %	(hon er nú 2 %)

Rentan bóltar niður!

Teir fimm «gomlu» peningastovnar hava nú avgjørt at lata Følsbanka vera Følsbanka og lækkja innlánsrentuna munandi.

Lækking var annars fyrireikað longu um árs-skiftið, men so kom Følsbankin og bjóðaði hægri rentu.

Orsøkin til lækkingina er tann sama, sum varð nevnd í vetur. Inflátióin er so lág í Føroyum og tað sama rentustøðið í Danmark og øðrum grannalondum. Hetta lága rentu-

støðið er nú komið í eina fasta legu.

Rentan fyri útlán og kredittveitingar lækkar samsvarandi innlánsrentuni. Hver peningastovnur ásetur sína útlánsrentu.

Teir fimm peningastovnar, Føroya Banki, Sjóvinnubankin, Føroya Sparikassi, Norðoya Sparikassi og Suðuroyar Sparikassi fara aftur í heyst at tosa um rentuna, siga teir í einum tíðindaskrivi í gjár.

hd